

**Profilová maturitní zkouška z odborných výtvarných předmětů konaná ústní formou
Scénická a výstavní tvorba a Grafický design**

Školní rok 2026/27

1. Charakteristika profilové zkoušky

Profilová maturitní zkouška konaná ústní formou je povinnou zkouškou ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání obsažené v předmětu Dějiny kultury.

1. Forma a průběh

Ústní maturitní profilová zkouška je stejná pro všechny umělecké obory, SVT i GD. Zkouška má dvě fáze, přípravnou, která trvá maximálně 15 minut, a prezentační, která trvá maximálně 15 minut. Žák si v úvodu vylosuje jedno z témat (viz bod 2), kterému se věnuje během obou fází. Během obou fází žák využívá obrazový materiál, přidělený zkoušejícím nebo přísedícím, po vylosování tématu. Tento obrazový materiál je během první fáze využíván k přípravě tématu. Během druhé fáze je obrazový materiál využíván žákem k aplikaci jeho tvrzení na konkrétní příklady a komisi k ověření jejich správnosti a k ověření dalších znalostí. Přípravná fáze probíhá písemnou formou ve zkušební místnosti, stranou od zkušební komise. Žák si na základě svých znalostí a obrazového materiálu písemně formuluje klíčová fakta. Realizační fáze probíhá verbálně před zkoušejícím a přísedícím a maturitní komisí. Žák během verbálního projevu může používat přípravný text jako podporu svého projevu. Na konci zkoušky tento text odevzdává zkoušejícímu nebo přísedícímu.

2. Hodnocení

Hodnocení výkonu žáka u ústní maturitní profilové zkoušky je vyjádřené klasifikačním stupněm 1-5. Vychází z hodnocení klíčových znalostí v rámci vylosovaného tématu a schopnosti používat odbornou terminologii v rámci předmětu.

Za klíčové jsou v předmětu Dějiny kultury považována tato fakta: časové zařazení, místní zařazení, charakteristické rysy, klasifikace umělecké tvorby – druhy, regionální odchylky, podoba a vývoj typických prvků, hlavní představitelé a díla, historický, umělecký a sociální kontext, hlavní vlivy a význam vylosované etapy pro vývoj umění.

Během projevu žáka u něj komise sleduje využití odborné terminologie a aplikaci tvrzení na obrazovém materiálu.

Pokud není výkon žáka dostatečný, můžou zkoušející, přísedící nebo členové maturitní komise pokládat doplňující otázky. Pro hodnocení žáka je nejdůležitější samostatný verbální projev. V případě nejednoznačné klasifikace tohoto projevu komise přihlédne k písemné přípravě, kterou žák po ukončení prezentační fáze odevzdává zkoušejícímu nebo přísedícímu.

**2. Okruhy pro profilovou maturitní zkoušku konanou ústní formou
Dějiny kultury pro SVT a GD.**

- 1. Umění pravěku** – architektura, sochařství, malířství
- 2. Starověk** (Egypt, Mezopotámie) – architektura, sochařství, malířství
- 3. Kréta, Mykény a řecké umění** - architektura, sochařství a malířství
- 4. Etruskové a Římské umění** – architektura, sochařství, malířství

5. **Raně křesťanské umění a Byzanc, Ravenna a Velká Morava** – architektura, sochařství, malířství
6. **Karolínské a Otonské umění, Románský sloh** – architektura, sochařství, malířství
7. **Gotické umění v Evropě** – architektura, sochařství, malířství
8. **Česká gotické umění** – architektura, sochařství, malířství
9. **Raná renesance v Itálii** – malířství, sochařství, architektura
10. **Vrcholná a pozdní renesance v Itálii** – malířství, sochařství, architektura
11. **Záalpská renesance. Renesance a manýrismus v Čechách a na Moravě.** – architektura, sochařství, malířství
12. **Barokní architektura a sochařství v Itálii a ve Francii**
13. **Barokní malířství v Evropě** – Itálie, Francie, Nizozemí, Španělsko. Rokoko v evropských zemích.
14. **Barokní umění v českých zemích, Olomoucké baroko** – architektura, sochařství, malířství
15. **Klasicismus a Romantismus** – architektura a sochařství v Evropě a českých zemích
16. **Klasicismus a Romantismus** – malířství v Evropě a českých zemích (Francie, Barbizonská škola, Anglie, České země)
17. **Realismus v Evropě** – architektura, sochařství, malířství
18. **Realismus v českých zemích** - architektura, sochařství, malířství
19. **Národní divadlo a generace Národního divadla** – architektura, sochařství, malířství
20. **Francouzské umění poslední třetiny 19. století** (Impresionismus, Pointilismus, Symbolismus)
21. **Naivní malba, Expresionismus a Fauvismus na počátku 20. století** (Van Gogh, Munch a Ensor, Gauguin)
22. **Secese v Evropě a Českých zemích** – architektura, sochařství, malířství
23. **Moderní umělecké směry počátku 20. století** (abstraktní směry – Orfismus, Neoplasticismus, Suprematismus, Rayonismus, Konstruktivismus, Cézanne a Kubismus, Futurismus)
24. **Avantgardy 1. pol. 20. století**
Fauvismus, expresionismus (Matisse, Derain, Kirchner, Kandinskij)
Kubismus, futurismus (Picasso, Braque, Boccioni)
De Stijl, konstruktivismus, suprematismus (Mondrian, Rietveld, Malevič, Tatlin)
Metafyzická malba, nová věcnost (De Chirico, Dix, Grosz)
25. **Česká architektura 20. století**
Kubismus (Gočár, Chochol, Janák)
Meziválečný funkcionalismus (Loos, Plečnik, Gočár, Krejcar)
Poválečný brutalismus a modernismus (Prager, Machoninovi, SIAL – Ještěd)
Postmoderní architektura a současnost (Tančící dům – Gehry/Milunić, nová organická architektura, ekologické tendence)
26. **Architektura 20. století – svět**
Bauhaus a funkcionalismus (Gropius, Mies van der Rohe, Le Corbusier)
Organická architektura (Wright, Saarinen, Utzon)
Brutalismus a high-tech (Le Corbusier – Unité, Rogers, Foster, Piano)
Postmoderní architektura a dekonstruktivismus (Johnson, Graves, Gehry, Libeskind, Hadid)

27. **Česká plošná tvorba 20. století (malba, grafika, fotografie, vizuální poezie)**
Skupina Osma, SVU Mánes (Filla, Procházka, Šíma)
Devětsil, poetismus a český surrealismus (Toyen, Štyrský, Teige)
Skupina 42 (Jan Koblasa, Jiří Kolář)
Poválečná abstrakce a informel (Mikuláš Medek, Vladimír Boudník)
Umění po 1989 (Jiří David, František Skála, Milena Dopitová, současná fotografie)
28. **Poválečné výtvarné umění – svět**
Abstraktní expresionismus, informel (Pollock, Rothko, Dubuffet)
Geometrická abstrakce, op art (Vasarely, Riley)
Minimalismus a konceptuální umění (Judd, LeWitt, Kosuth)
Kinetismus a land art (Tinguely, Calder, Christo, Smithson)
Nová figurace (F. Bacon, L. Freud, D. Hockney, E. Hopper)
29. **Česká prostorová tvorba 20. století (sochařství, objekty, performance)**
Meziválečné sochařství (Otto Gutfreund, Jan Štursa)
Skupina 42 a poválečné sochařství (Zoubek, Veselý, Nepraš)
Informel a experimentální tvorba (Boudník, Balcar)
Akce, happening, performance (Milan Knížák, Jiří Kovanda, Křižovnická škola)
Konceptuální umění a aktivistické skupiny (Ztohoven, PODEBAL, K. Šedá etc.)
30. **Umění 2. pol. 20. století a současnost – svět**
Pop art (Warhol, Lichtenstein, Hamilton)
Happening a performance (Joseph Beyus, Chris Buden, Marina Abramović, Yoko Ono)
Postmoderní směry (crossover, neoexpresionismus – Basquiat, Kiefer)
Nová média, videoart (Nam June Paik, Bill Viola)
Street art a digitální umění (Banksy, Ai Weiwei, současné instalace, ekologické umění).

Zpracovala Mgr. MgA. Kristýna Boháčová, Ph.D., 2026